

L'activitat didàctica en el cicle 0-3

Codi: 102009

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500797 Educació Infantil	OT	4	0

Professor/a de contacte

Nom: Neus Ballesteros Ventura

Correu electrònic: Neus.Ballesteros@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

És imprescindible, per fer un bon aprofitament de l'assignatura:

- Identificar els recursos espai-temporals i materials.
- Identificar la coherència que els recursos tenen amb els diferents contextos i en relació als plantejaments institucionals del centre educatiu.
- Identificar la reflexió sobre la pràctica docent i la millora de les habilitats i les competències docents.
- Tenir relació formativa amb el cicle 0-3.
- Tenir competències per al treball en equip.
- Tenir aprovades o convalidades les següents assignatures: Organització de l'espai escolar, materials i habilitats docents i Practicum II.

És aconsellable:

- Llegir articles de revistes especialitzades en educació infantil i relacionats amb la temàtica d'aquesta assignatura.
- Llegir capítols de llibres que figuren en la bibliografia bàsica recomanada.

Objectius

L'assignatura està orientada a:

- Comprendre que les necessitats dels infants i la vida quotidiana d'aquests és l'eix de partida per a la intervenció educativa, sobretot en el cicle 0-3.
- Flexibilitzar l'organització dels espais, dels temps, dels materials i del personal per adaptar-los a les necessitats dels infants.
- Diversificar i naturalitzar les activitats d'ensenyament/aprenentatge enteses com a estratègies per promoure el desenvolupament harmònic.
- Utilitzar eines i recursos per a aconseguir aprenentatges de diferents naturaleses: psicomotrius, intel·lectuals, socio-afectius, etc.
- Utilitzar estratègies didàctiques de treball individual i en grup d'infants.
- Dissenyar estratègies de coordinació i col·laboració amb les famílies i amb la comunitat.
- Convertir l'escola bressol en un nòdul de la xarxa que educa els infants dins una comunitat concreta.

Competències

- Analitzar críticament el treball personal i utilitzar els recursos per al desenvolupament professional.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Atendre les necessitats dels nens i les nenes i transmetre seguretat, tranquil·litat i afecte.
- Comprendre que la dinàmica diària en Educació Infantil és canviant en funció de cada nen i nena, grup i situació i saber ser flexible en l'exercici de la funció docent.
- Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat i que atenguin a les singulars necessitats educatives dels estudiants, a la igualtat de gènere, a l'equitat i al respecte als drets humans.
- Generar propostes innovadores i competitives en la investigació i en l'activitat professional.
- Reflexionar sobre les pràctiques d'aula per innovar i millorar la tasca docent.
- Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada nen i nena, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball en l'aula i en l'espai de joc, identificant les peculiaritats del període 0-3 i del període 3-6.
- Valorar la importància de l'estabilitat i la regularitat en l'entorn escolar, els horaris i els estats d'ànim del professorat com a factors que contribueixen al progrés harmònic i integral dels nens i les nenes.

Resultats d'aprenentatge

1. "Identificar quines són les necessitats de determinats infants de 0-3 anys en l'entorn familiar a través d'eines i estratègies variades de recollida, anàlisi i valoració de la informació obtinguda; i com es dona resposta des de l'atenció a la primera infància, a partir de l'anàlisi de materials, espais, horaris, activitats, actitud de l'educador, etc."
2. Aplicar de manera crítica les estratègies de pràctica reflexiva en el treball a l'aula per a la millora diària i per al desenvolupament professional individual i col·lectiu.
3. Dissenyar (en grup) i portar a terme (de manera individual), una seqüència d'actuacions específiques per a la intervenció educativa inclusiva, utilitzant la vida quotidiana com eix de proposta, en un dels diferents nivells del cicle 0-3 o en un programa d'atenció a la primera infància i a les famílies.

Continguts

1. La vida quotidiana com a element estructurant de l'Educació Infantil.
2. Les necessitats dels nens i les nenes com a eix per a la intervenció educativa.
3. Els components de la vida quotidiana al centre i a l'aula d'Educació Infantil.
4. La intervenció educativa específica en el cicle de 0-3 de l'Educació Infantil.
5. La coordinació amb les famílies.
6. La planificació en equip de l'acció docent: eines i estratègies.
7. La intervenció en equip dins i fora del centre educatiu.

Metodologia

Aquesta assignatura té una càrrega horària per l'estudiant de 150 hores repartides en: 75 de treball autònom, 30 hores de treball supervisat i d'avaluació i 45 hores de classes presencials distribuïdes tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació.

El protagonista en el procés d'ensenyament i aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa que s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup	15	0,6	
Seminari de lectura	5	0,2	
Taller d'aprenentatge	25	1	
Tipus: Supervisades			
Auto-avaluació, co-avaluació	15	0,6	
Treball supervisat a l'aula i en tutoria	15	0,6	
Tipus: Autònomes			
Treball autònom individual i grupal	75	3	

Avaluació

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic mitjançant les activitats que es mostren en la graella que hi ha a continuació. L'assistència a les classes presencials de l'assignatura és obligatòria. L'estudiant que no assisteixi al 80%, com a mínim, de les sessions dirigides i a totes les sessions d'avaluació no podrà ser avaluat amb els instruments que a continuació es descriuen. Es considerarà no presentat. Els justificants que algunes vegades es presenten en cas d'absència serveixen únicament per explicar l'absència, en cap cas són un eximent de la presencialitat. Només en els casos relacionats amb temes mèdics i judicials, i degudament documentats, el professor responsable de l'assignatura podrà arbitrar, si és possible, activitats complementàries que compensin la presencialitat exigida.

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri, en les activitats que se li proposin, una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent.

Per poder superar l'assignatura s'han de presentar totes i cadascuna de les evidències de la carpeta d'aprenentatge que es proposa i s'han de realitzar les activitats d'autoavaluació, d'avaluació entre iguals i d'avaluació pel professorat.

Els estudiants que ho desitgin podran realitzar tasques voluntàries que complementin la seva carpeta d'aprenentatge. Aquestes tasques i les seves evidències no poden substituir cap de les evidències descrites en el quadre anterior.

El primer dia del curs el professorat lliurarà l'índex de la carpeta d'aprenentatge que inclourà cadascun dels productes i de les evidències que la componen detallant les dates de lliurament i revisió de la mateixa.

Cada mes es presentarà la carpeta amb les evidències que l'estudiant hagi de tenir realitzades segons els terminis de l'índex presentat el primer dia de curs. Durant la presentació pública el professorat farà les devolucions de millora. L'estudiant que vulgui revisar la carpeta de manera individual ho farà en l'horari de tutories que el professorat té establert per aquesta assignatura i que es consigna en el programa.

Les activitats pràctiques estaran distribuïdes al llarg de tota l'assignatura en els diferent seminaris i temporitzades en la data d'inici de la pràctica i el lliurament es farà en acabar cada seminari dedicat a cada pràctica. La devolució de cadascuna de les activitats que formen part de la qualificació es farà a les presentacions públiques mensuals de la carpeta.

Avaluació final - entrega de la carpeta d'aprenentatge: últim dia de classe.

Recuperació: dues setmanes després de l'últim dia de classe.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Anàlisi de tot tipus de documents	15%	0	0	2
Anàlisi individual d'una seqüència didàctica enregistrada en un entorn d'intervenció amb infants de 0 a 3 anys	25%	0	0	1, 2, 3
Avaluació diagnòstica	5%	0	0	1, 2
Diari d'aula	15%	0	0	1, 2, 3
Productes parcials de la seqüència del treball de taller	15%	0	0	1, 2
Proposta grupal de seqüència d'actuacions específiques per a la intervenció educativa inclusiva, utilitzant la vida quotidiana com eix de proposta	25%	0	0	1, 2, 3

Bibliografia

- Amorós, E.; Hortal, A. (2013). *44 experiències 0-3*. Bracelona: Graó.
- Ander-Egg, E.; Aguilar, M. J. (2001). *El trabajo en equipo*. México D.F.: Progreso.
- Bassedas, E.; Huguet, T.; Solé, I. (2007). *Aprender i ensenyar a l'educació infantil*. Barcelona: Graó.
- Borghi, B. Q. (2005). *Los talleres en educación infantil: espacios de crecimiento*. Barcelona: Graó.
- Díez Navarro, M.C. (2013). *10 ideas clave*. La Educación Infantil. Barcelona: Graó.
- Elliott, J. (2000). *El cambio educativo desde la investigación-acción*. Madrid: Morata.
- Gather, M.; Maulini, O. (2010). *La organización del trabajo escolar*. Barcelona: Graó.
- Goldschmied, E.; Jackson, S. (2007). *La educación infantil de 0 a 3 años*. Madrid: Morata.
- Kemmis, S.; MacTaggart, R. (1988). *Cómo planificar la investigación-acción*. Barcelona: Alertes.
- Lleixa, T. (2005). *La educación infantil 0-6 años*. Barcelona: Paidotribo.
- López, F. (2007). *La escuela infantil: observatorio privilegiado de las desigualdades*. Barcelona: Graó.
- Malaguzzi, L. (2005). *Els cent llenguatges dels infants. Los cien lenguajes de la infancia*. Barcelona: Rosa Sensat.
- Morrison, G. S. (2005). *Educación infantil*. Madrid: Pearson educación.
- Quinto Borghi, B. (2013). *Educación en el 0-3. La práctica reflexiva en los nidi d'infanzia*. Barcelona: Graó.
- Rovira, B. (2004). *Maternitats*. Barcelona: Graó.
- Somé, S. (2011). *Recibiendo al Espíritu. Rituales africanos de bienvenida para la vida*. México: Grupo CUDEC.

Zabalza, M. A. (2006). *Didáctica de la educación infantil*. Madrid: Narcea.

Web's d'interés:

Associació de Mestres Rosa Sensat <http://www.rosasensat.org>

Departament d'Ensenyament. Generalitat de Catalunya <http://www20.gencat.cat/portal/site/Educacio>

El Safareig <http://www.xtec.es/~ccols/>

Infància - Educar de 0 a 6 anys <http://www.revistainfancia.org/catal/llibres/novetats.htm>

Iperbole. Scuole d'infanzia <http://www.comune.bologna.it/istruzione/scuoleinfanzia/index.php>

Publicacions Editorial Graó <http://www.grao.com/>

Web de Mari Carmen Díez Navarro <http://www.carmendiez.com/>

Web de Philippe Perrenoud <http://www.unige.ch/fapse/SSE/teachers/perrenoud/php.html>

XTEC <http://www.xtec.es/>